

утворення. Чи то писар у якомусь коліні пропустив або ж дописав якусь зайву букву, а може недочував трішки і записав так, як почув. Отже, можна стверджувати, що прізвище, як і ім'я, – це частинка нашого «я». Яким би смішним воно не було, ми звикаємо до нього, якоюсь мірою любимо його і дуже ображаємось, коли бачимо насмішку чи нетактовне співчуття на нашу адресу. Тож навіть тоді, коли ви почули не зовсім етичне прізвище, слід проявити стриманість і такт, щоб не образити людину. А історія створення прізвища охоплює великий проміжок часу. Прізвища українців, як і прізвища будь-якого іншого народу, - феномен глобальний, тобто наднаціональний.

Ільїна В.
НТУ «ХП»

ЯВИЩЕ МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ

Актуальність проблеми, яка розглядається, полягає в тому, що лексичний склад нашої, як і будь-якої іншої, мови містить велику кількість сленгових утворень, що відповідають певним соціальним і професійним групам людей. Сьогодні підлітки й молодь намагаються самоствердитися завдяки вживанню в мовленні саме цих слів – «сленгізмів». Але використовуються вони необдуманно. До речі, доволі часто дехто навіть не усвідомлює значення використаних слів. Проте існування різноманітних діалектизмів, «сленгізмів» доводить, що мова залишається динамічною системою, яка постійно живе й розвивається.

Сленг (від англ. Slang) – молодіжний жаргон – настільки поширене явище, що словосполучення «сучасний жаргон» асоціюється в мовців саме з ним. Ми є свідками нової хвилі активізації сленгу (після кількох попередніх у ХХ ст.).

Сленг кожної історичної епохи відображав риси часу. Про хвилю сленгу ще у 60-і рр. писав Д. Ліхачов, пов'язуючи активізацію соціальних діалектів у ретроспективі з перехідними явищами в житті суспільства загалом. Сленг 60-х був наслідком підвищеного інтересу до наркотиків, популярної музики, постійної ейфорії. Сленг 70-х містив велику кількість епітетів, що стосувалися невдах: «wally», «nurd» тощо. У сленгу 80-х переважали слова, що стосувалися грошей та роботи.

У поезії спостерігаються дві основні течії розвитку сленгової поетики: львівська («бубабісти») та київська («пропалограмотисти»), перша назва з тих, що подані у дужках, пішла від найменування літугрупування «Бу-ба-бу» (засноване 17 квітня 1985 р. у Львові), до якого входили Юрій Андрухович

(Патріярх), Віктор Неборак (Прокуратор) та Олександр Ірванець (Підскарбій), а друга – від назви збірки поезій «Пропала грамота» Юрка Позаяка (справжнє ім'я – Юрій Лисенко), до якої увійшли також і твори Віктора Недоступа, Назара Гончара та ін. За свідченням доктора наук Лесі Ставицької, «сучасний молодіжний сленг є ніби посередником між інтержаргоном та мовною практикою народу, розмовно-побутовою мовою широких верств населення, яка послуговувалась і завжди послуговуватиметься здатністю української мови до продукування стилістично знижених, іронічних, лексичних засобів, що в сучасних умовах демократизації стилів спілкування і виявляються адекватними жаргонним і сленговим номінаціям».

Однією з цікавих особливостей молодіжного сленгу є зміна значення лексем літературної мови, що додає мовленню іронічного забарвлення. Наприклад, *базар* у літературній мові – торгівля на відкритому місці, у молодіжному мовленні це слово має зовсім інше значення, а саме: мовлення; дієслова: *запльовуватись, грузити, кінчатися, стріляти, висіти, наїжджати, доганяти, солянка* мають цілком розбіжне значення в літературній та сленговій мовах.

Молодіжний сленг – це окремий прошарок національної мови, який відображає певною мірою рівень культури, освіченості, розвитку суспільства. У наш час він контрольований маскультурою, під вплив якої потрапляють різні категорії молоді. Сленг – невід'ємне мовне явище та соціолект. Але не слід паплюжити літературну мову та берегти її, слід розумно підходити до вживання «сленгізмів».

Клименко М.
НТУ «ХП»

ФРАЗЕОЛОГІЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ

Посилення інтересу науковців до проблем лінгвістики тексту зумовлює необхідність розгляду питань, пов'язаних з функціями й текстотвірними можливостями фразеологічних одиниць у художніх текстах. Варто зазначити, що проблема художнього мовлення є однією з актуальних проблем філологічної науки як літературознавства, так і мовознавства. Враховуючи, що будівельним матеріалом літератури, її першоелементом є мова, природно будувати вивчення образних засобів літератури на власне лінгвістичному ґрунті. Вимога аналізувати твір у єдності змісту й форми спричиняє особливу увагу до першоелемента літератури, у тому числі й до такого експресивного засобу, як фразеологізми.